

ט"ו בשבט - צמיחה, מחזור ומסתורי העץ

5 עוגנים להעשרה ולחקר מעבר לאכילת פירות יבשים

הזרע ומסתורי ההנבטה

הזרע כמעבדה - כוח החיים הרדום

מבנה הזרע - בתוך הקליפה נמצא עובר הצמח והמזון הדרוש לו להתחלה

תהליך ההנבטה - נדרשים תנאים מסוימים (מים, חום/טמפרטורה מתאימה) כדי להעיר את הזרע ולהתחיל את הצמיחה.

חקר - כדי להתחיל את הצמיחה (הנבטה), הזרע זקוק באופן קריטי למים ולטמפרטורה מתאימה. שלב ההנבטה, הזרע זקוק למים ואוויר (חמצן) יותר מאשר לאור שמש. הוא משתמש במזון האגור בו כדי ליצור שורשים וגבעול.

הזמנה לחקר מדעי - השערות ונסוי, ניתן להדגים את חשיבות המים והאוויר על ידי השוואה בין זרעים המונחים בצמר גפן רטוב לבין זרעים יבשים או אטומים.

איך נובט זרע?

מבנה העץ וכלאי הטבע

פוטוסינתזה: איך העץ "אוכל" ונושם? תהליך ייצור המזון בעזרת אור השמש

גזע וכלי הובלה: איך המים עולים מהשורש עד הענף הגבוה ביותר? (חקר תופעת הנימיות והתאדות).

מערכת השורשים: תפקידם לא רק לעגן, אלא לשאוב מים ומינרלים מהאדמה (דשן).

מערכת של צינורות, שורשים וכתרים

הכרי והמסע לצלחת: שבעת המינים, מהשדה לטקס

מקורות הפרי: חקרו את תהליך ההבשלה והקטיף של פרי אחד ספציפי (הדית או התמר)

הפירות המיובשים: למה אנחנו אוכלים דווקא פירות מיובשים בט"ו בשבט? (שימור, חשיבותם כמאכל חורפי)

חקר תרבות: אילו פירות ייחודיים נוספים אנחנו אוכלים? מהיכן וכיצד הם מגיעים לישראל?

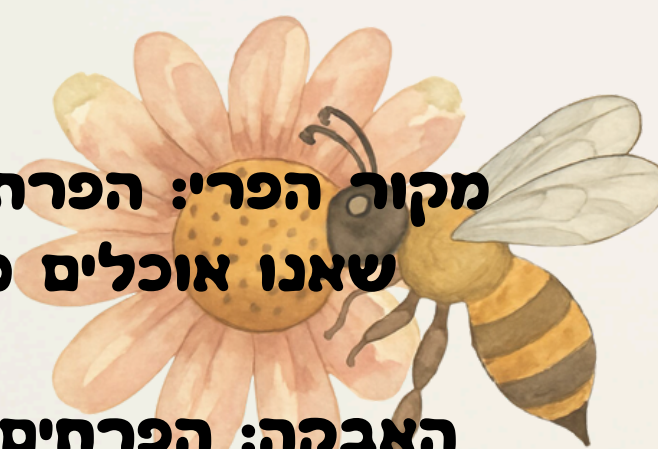
טעם ומרקם: חקרו את ההבדל בין צימוק (ענב מיובש) לענב טרי. מה נשאר ומה משתנה בתהליך הייבוש?

הכרח והכרי – שינויים בטבע

משיכת דבורים ויצירת חיים

מקור הפרי: הכרח הוא מפעל הייצור של הפרי. מרבית הפירות שאנו אוכלים מתפתחים מחלק מסוים של הכרח, לאחר שהופרה.

האבקה: הפרחים מייצרים צוף וריח כדי למשוך חרקים (כמו דבורים ופרפרים) שמטרתם לעזור בהעברת האבקה - האבקה היא תהליך קריטי ליצירת הפרי

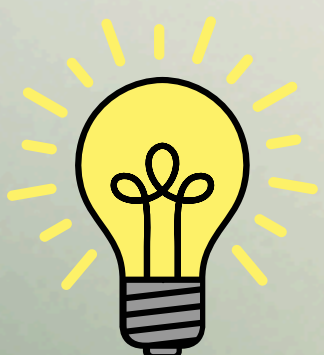
ממחזוריות החיים: בט"ו בשבט אנו רואים בטבע את תחילת הפריחה (כמו השקד). פריחה זו היא הבסיס לגידול הפירות שנאכל בחודשי הקיץ והסתיו.

חקר מחוץ לגן: יציאה לגינה הקרובה מצוידים בדזוכיות מגדלת וכלי כתיבה משימת תצפית - מצאו פרח (או ניצן) ומצאו פרי (גם אם יבש), נסו להבין איך הפרי נוצר מהפרח. חפשו חרקים שעושים "עבודה" חשובה.

הידעת?

בכ"ד בטבת תש"ט (25 בינואר 1949) התקיימו בפעם הראשונה הבחירות לכנסת, שבהקמתה נקראה 'האסיפה המכוננת'. המושב הראשון של האסיפה המכוננת היה בראש השנה לאילנות, ט"ו בשבט תש"ט (14 בפברואר 1949), בבניין הסוכנות היהודית בירושלים.

בטבע באמנות

המטרה היא לאפשר לילדים לחוות את הטבע דרך יצירה, מגע, בחירה וביטוי אישי תוך עבודה על מיומנויות תקשורת, מוטוריקה, ויסות חושי והרחבת שפה

עקרונות -

- חומרים אמיתיים מהטבע: עלים, ענפים, אבנים, פרחים, קליפות.
- תהליך ולא תוצר: הדגש הוא על ההתנסות, לא על "יצירה יפה".
- בחירה אישית: כל ילד בוחר מה ואיך ליצור.
- שילוב חושי: מגע, ריח, תנועה, צבע.

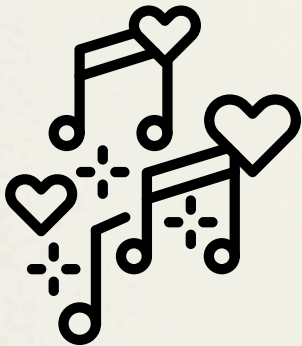
תחיל בטיול קצר בגינה/חצר לאיסוף חומרים מהטבע. נמין את החומרים שאספנו לפי צבע, גודל, מרקם. את שאספנו ניתן להדביק על בריסול, ליצור מובייל, קולאז', תמונה מתערקת (אסמבלז').
תחנת צבע בטבע - צביעה בצבעים טבעיים (כורכום, קפה, סלק) או שילוב צבעי מים עם עלים, יצירה עם עלי כותרת ועלים (ייבוש)

מודמנים לצפות בסיור עצים בפארק הלאומי ולהתבונן בהבדלים בין העצים ובעבודתו של האמן מנשה קדישמן

סיפורים, משחקים ושירים

לחומרים נוספים כנסו

